

Tản Mạn Về Chuyện Tuần Tiết của *Hai Bà Trưng*

Xuân về, nhớ những Mùa Xuân Oai Hùng của dân tộc Việt Nam. Ngược dòng lịch sử, chúng ta có Mùa Xuân Đông Đa 1789 Quang Trung phá giặc Thanh; Xuân 1288 Trần Hưng Đạo với chiến thắng Bạch Đằng; Xuân 1077 Lý Thường Kiệt thắng Tống trên sông Như Nguyệt; Xuân 981 Lê Hoàn thắng Tống; Xuân 939 Ngô Quyền với chiến thắng Bạch Đằng Giang thứ nhất, chấm dứt hơn một ngàn năm Bắc Thuộc; Xuân 542 Lý Bí thắng nhà Lương dựng nước Vạn Xuân; Xuân 248 Triệu Thị Trinh khởi binh đánh

giặc Ngô; và Mùa Xuân 40 Hai Bà Trưng đuổi quân xâm lược ra khỏi nước Nam dựng nền độc lập. Có thể nói hai Bà Trưng là hai nữ anh hùng đầu tiên của Việt Nam đã mở đầu cho trang sử Xuân Chiến Thắng của dân tộc Việt.

Nền độc lập do Hai Bà Trưng đem lại cho dân tộc tuy không lâu, chỉ được ba năm nhưng tinh thần bất khuất, quyết tâm chiến đấu giành độc lập, tự do cho dân tộc của Hai Bà bất diệt, nêu gương sáng đời đời cho con cháu. Hai Bà đã chiến đấu kiên cường với

giặc. Thế cùng lực kiệt Hai Bà đã tự tử chứ không đầu hàng cũng không để giặc bắt.

Sách báo ngày nay con cháu viết về cái chết của Hai Bà mỗi người viết một kiểu khiến tôi bị "tẩu hỏa nhập ma" và phân vân không biết:

1. Hai Bà Trưng chết kiểu nào?

Khi tôi nêu thắc mắc này, nhiều bạn đọc sẽ trầm mắng: "Đặt câu hỏi tào lao. Ai mà không biết Hai Bà Trưng nhảy xuống sông Hát tự tử vì không muốn lọt vào tay địch. Bà này

đặt câu hỏi như vậy có lẽ từ hồi Tiểu Học cho đến hết Trung Học hể tới giờ Sử là ngủ gục hay trốn học đi chơi với kếp cho nên không biết điều đó." Xin thưa, khoan khoan đừng mắng vội. Tôi có lý do để thắc mắc. Tôi biết Hai Bà tự tử 自死 (nghĩa là tự mình giết mình chết, không để ai giết chết mình) nhưng Hai Bà chọn tự kết liễu đời mình theo kiểu nào?

Có người viết Hai Bà nhảy xuống sông Hát tự tận 自盡. Hai Bà nhảy xuống sông để tự chấm dứt sự sống của chính mình thì cũng đúng thôi (tận: chấm dứt). Nhưng có cả báo viết rằng Hai Bà Trưng nhảy xuống sông Hát tự vẫn 自刎. Ôi chao! Hai Bà muốn chắc chắn được chết, vì sợ tội Tầu vớt Hai Bà lên rồi chém đầu nên Hai Bà thực hiện hai động tác tự tử một lúc để "xí hụt" tội bày chơi. Đó là vừa nhảy xuống sông vừa cầm gươm tự cửa cổ mình (tự vẫn: tự cắt cổ chết), nhưng mà tôi không thấy sách sử nào viết như vậy.

Có người còn cho Hai Bà có phép thần thông hơn xa những đại hiệp của Káim Dung xénh xáng (Tiên sinh Kim Dung chuyên viết tiểu thuyết kiếm hiệp) mà viết rằng Hai Bà nhảy xuống sông Hát tự ải 自縊 (tự ải: tự treo cổ chết). Không thấy

sách sử nào viết giữa dòng sông Hát có cây cổ thụ hay có cây cầu treo để mà cột dây treo cổ. Mà dù có đi nữa, con người bình thường chúng ta làm sao mà thực hiện được? Từ cổ chí kim có lẽ chỉ mỗi Hai Bà Trưng trong tiểu thuyết đã tưởng của ai đó mới thực hiện được những động tác này mà thôi. May quá, ngày xưa chưa có ai chọn cái chết bằng cách tự tắm dầu/xăng rồi bật quẹt lửa để đốt chính mình, có lẽ lúc đó chưa có xăng, dầu nên không ai cho Hai Bà Trưng nhảy xuống sông Hát tự thiêu 自燒!!!

Tôi chỉ biết sách sử ghi rằng Hai Bà Trưng chọn cái chết bằng cách nhảy xuống sông Hát để kết liễu đời mình. Như vậy thì chúng ta phải nói là Hai Bà nhảy xuống sông Hát tự trầm 自沈 (tự dìm mình xuống nước mà chết) hay dùng những chữ chung chung là tự tử, tự tận, tuấn tiết.

2. Nơi Hai Bà Trưng tự trầm

Theo sách sử của Tầu và ta-ngày-xưa (viết bằng chữ Tầu) ghi chép con sông nơi Hai Bà tự trầm là Hát giang. Giang nghĩa là sông. Hát giang là sông Hát. Ta-ngày-nay có chữ viết theo mẫu tự La-tinh để ghi lại tiếng nói của chúng ta. Xin viết: hoặc sông Hát (thuần Việt) hoặc Hát

giang (Hán Việt), đừng trộn lẫn cả hai thành "sông Hát giang," Tương tự như vậy nên viết: sông Hương hoặc Hương giang, sông Cửu Long hoặc Cửu Long giang, sông Bạch Đằng hoặc Bạch Đằng giang, sông Hồng hoặc Hồng hà (hà: có nghĩa là sông) vân vân.

3. Nhân nói về các kiểu tự kết liễu đời mình, xin được lan man viết thêm về việc tự chọn cách chết cho chính mình của các tướng lãnh VNCH vào Tháng Tư Đen 1975. Các Tướng Nguyễn Khoa Nam, Lê Văn Hưng, Lê Nguyên Vỹ đã dùng súng kết liễu đời mình. Các vị này đã tự sát 自殺 (Tự sát: dùng binh khí mà tự giết mình. Chữ sát: thuộc bộ 'thù'. Thù: là cái thù, một thứ đồ binh dãi một trượng hai thước, không có mũi nhọn). Vậy xin quý vị đừng cho các Tướng này tự vẫn. Sai sự thật làm buồn lòng các tướng.

Hai Tướng Phạm Văn Phú và Trần Văn Hai uống thuốc độc tự tử, xin đừng cho hai vị này tự sát, tự vẫn, tự ải, cứ viết hai vị Tướng này uống thuốc độc tự tử hoặc tuấn tiết 殉節. Nếu dùng chữ tuấn tiết 殉節 (vì tiết nghĩa mà chết) thì đẹp vô cùng.

Vài hàng lan man, lảm cẩm. Nếu có sai sót xin quý vị bỏ sung.

vhp.Hạ Vũ